

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2025

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Handhaving	2
Omgevingsrecht	2
Omgevingswet	2
Wabo	6
Natuurbescherming	6
Werkloosheid	9
Sociale zekerheid overig	10
Bestuursrecht overig	10
Demonstratie	10
Open overheid	11
Studiefinanciering	13
Vreemdelingenrecht	14
Asiel	14
Regulier	14
Richtlijnen en verordeningen	18
Terugkeerbesluit	18
Vreemdelingenbewaring	19

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Handhaving

JnB 2025, 905

MK ABRS, 03-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4208](#)

burgemeester van Rotterdam.

Algemene wet op het binnentreden (Awbi) 2 lid 1, 3 lid 2

HANDHAVING. BINNENTREDEN WONING. Afgifte machtiging tot binnentreding in woning. Het binnentreden van een woning tegen de wil van de bewoner is een zeer ingrijpend middel dat alleen kan worden ingezet als het vermoeden van een illegale situatie voldoende serieus is en het voor de bevestiging van dit vermoeden redelijkerwijs noodzakelijk is dat toegang wordt verkregen tot die woning omdat geen minder ingrijpende middelen aanwezig zijn. Verwijzing naar ABRS 01-06-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1540](#). I.c. begrijpt de Afdeling de noodzaak om op korte termijn tot een bouwkundig onderzoek over te gaan, maar het had in de rede gelegen om meer rekening te houden met de belangen van appellante. Dat de tijdelijke stabilisering eindig was spreekt voor zichzelf, maar het is niet gebleken dat er een dusdanige urgentie was dat het onderzoek op 10 of 11 juli 2023 zou moeten plaatsvinden. Daarbij weegt de Afdeling mee dat het constateringsrapport dateert van 10 maart 2023 en dat vier maanden later pas een onderzoek werd ingesteld en vervolgens nog eens bijna drie maanden later pas een last onder bestuursdwang is opgelegd. Gegrond hoger beroep. Het verzoek om schadevergoeding wordt toegewezen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2025, 906

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 02-09-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:7400](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe.

Omgevingswet 1.7

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. ALGEMENE ZORGPLICHT OMGEVINGSWET.

OVERTREDING. Lasten onder dwangsom vanwege overtreding van de algemene zorgplicht voor de fysieke leefomgeving als omschreven in artikel 1.7 van de Omgevingswet.

Stofwolken. De voorzieningenrechter neemt, gelet op de memorie van toelichting, aan dat voor handhavend optreden op grond van de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet eveneens slechts ruimte is als ernstige nadelige gevolgen optreden of dreigen op te treden voor de fysieke leefomgeving en de Omgevingswet geen concretere normen bevat ter voorkoming of beperking van deze gevolgen. I.c. wordt geoordeeld dat de algemene zorgplicht niet is overtreden.

[...] Wettelijk kader

[...] 5.4. Uit oude rechtspraak over (algemene) zorgplichten volgt dat in beginsel slechts handhavend kon worden optreden in gevallen waarin ernstige nadelige gevolgen optraden of acuut dreigden op te

treden, terwijl de bijzondere wet er niet op andere wijze in voorzag om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken.⁴ De voorzieningenrechter neemt, gelet op de memorie van toelichting (zie onder 5.3), aan dat voor handhavend optreden op grond van de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet eveneens slechts ruimte is als ernstige nadelige gevolgen optreden of dreigen op te treden voor de fysieke leefomgeving en de Omgevingswet⁵ geen concretere normen bevat ter voorkoming of beperking van deze gevolgen. Dit sluit ook aan bij de in de memorie van toelichting uitgesproken verwachting dat de zorgplicht in de praktijk maar een beperkte functie zal vervullen bij het waarborgen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en er slechts ruimte is om handhavend op te treden als sprake is van onmiskenbare strijd met de zorgplicht.⁶

[..] Zaak met zaaknummer 25/3253: bestreden besluit II

[...] *Is sprake van een overtreding?*

[...] 8.2. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de algemene zorgplicht niet is overtreden. Dat licht zij hieronder toe.

8.3. De voorzieningenrechter stelt voorop dat voldoende vaststaat dat er op meerdere momenten in het afgelopen jaar, bijvoorbeeld in de middag van 3 juli 2025, (flinke) verstuiwing van stof plaatsvond bij de werkzaamheden op de percelen van verzoekster. De toezichthouder heeft dit (meermaals) zelf waargenomen en de stofwolken zijn ook door de voorzieningenrechter waar te nemen op de filmpjes die in het dossier zijn gevoegd. Op zichzelf betwist verzoekster ook niet dat er op enige momenten stofvorming plaats heeft gevonden. Zij erkent bijvoorbeeld dat op 3 juli 2025, door een ongelukkige samenloop van omstandigheden, onvoldoende adequate maatregelen waren genomen om stofvorming tegen te gaan. De voorzieningenrechter is echter, anders dan het college meent, van oordeel dat het uitsluitend veroorzaken van inhaalbaar stof (zonder schadelijke bestanddelen) onvoldoende is om aan te nemen dat sprake is van schending van de algemene zorgplicht. Zoals het college terecht stelt kan het veroorzaken van inhaalbaar stof, ook als daar geen verontreinigde stoffen in zitten, gezondheidsrisico's met zich brengen, maar het college heeft niet aannemelijk gemaakt en de voorzieningenrechter is ook anderszins niet gebleken dat stofvorming zoals die zich op de percelen van verzoekster heeft voorgedaan op zichzelf ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld voor de gezondheid van omwonenden) oplevert.

8.4. De vraag die de voorzieningenrechter vervolgens moet beantwoorden is of de stof die verstuipt vanaf de percelen van verzoekster, vanwege de aanwezigheid van geringe hoeveelheden verontreinigde stoffen, een ernstig gevaar voor de fysieke leefomgeving heeft opgeleverd of dreigt op te leveren.

8.5. Uit het dossier is niet af te leiden of de stofwolken de omwonenden ook daadwerkelijk hebben bereikt. Daar is namelijk geen onderzoek naar gedaan. Daarom is ook niet vast te stellen of zich reeds een ernstig gevaar voor de fysieke leefomgeving, meer concreet de gezondheid van omwonenden, heeft verwezenlijkt. Dat maakt nog niet dat het college niet handhavend kon optreden. Handhavend optreden is immers ook mogelijk als er ernstige nadelige gevolgen dreigen op te treden voor de fysieke leefomgeving.

8.6. Ook daarvan is de voorzieningenrechter niet gebleken. Uit het RPS-rapport blijkt namelijk dat geen sprake is van een verhoogd risico op nadelige gezondheidseffecten als gevolg van blootstelling aan de onderzochte componenten. De voorzieningenrechter begrijpt deze conclusie zo dat, ondanks een geringe hoeveelheid verontreinigde stoffen, blootstelling hieraan geen gezondheidsrisico's met zich brengt. De derden-partijen en het college wijzen er (weliswaar terecht) op dat ten tijde van de metingen door RPS door verzoekster gesproken werd en zachtjes werd gereden, maar het rapport

biedt geen aanknopingspunten voor de stelling dat als er niet gesproeid zou worden en er hard werd gereden (en er dus meer stofvorming zou plaatsvinden), dat er dan wel een verhoogd gezondheidsrisico zou zijn. Dat is simpelweg niet onderzocht. In het RPS-rapport staat ook expliciet vermeld dat de onderzoeksresultaten geen direct inzicht geven in de mogelijke concentraties stof en metalen buiten het terrein, ter hoogte van de woningen op de aangrenzende percelen. Dat had wel onderzocht moeten worden, omdat anders niet is vast te stellen of er ernstige nadelige gevolgen dreigen als gevolg van deze stofvorming voor de fysieke leefomgeving.

8.7. Het is voor de voorzieningenrechter op dit moment op basis van het verrichte onderzoek dan ook niet vast te stellen of er ernstige nadelige gevolgen dreigen op te treden. Het college heeft daarom ten onrechte handhavend opgetreden wegens schending van de algemene zorgplicht. De voorzieningenrechter ziet daarom aanleiding om de bij ordemaatregel getroffen voorlopige voorziening te wijzigen en de schorsing te verlengen tot zes weken na de beslissing op bezwaar.

8.8. Ten overvloede merkt de voorzieningenrechter nog het volgende op. In de ordemaatregel heeft de voorzieningenrechter uitgesproken dat hij verwacht dat verzoekster maatregelen blijft nemen om te zorgen dat de stofvorming minimaal is. Hoewel partijen het er allemaal over eens zijn dat het wenselijk is dat verzoekster maatregelen neemt om stofvorming tegen te gaan en te minimaliseren, kan de voorzieningenrechter een dergelijke verplichting in deze uitspraak niet dwingend voorschrijven. De voorzieningenrechter is tenslotte van oordeel dat geen sprake is van een overtreding en dergelijke maatregelen kunnen alleen (bestuursrechtelijk) worden opgelegd als sprake is van een overtreding. De voorzieningenrechter roept partijen wel op om hierover in overleg te blijven met elkaar om eventuele overlast van stofvorming zoveel mogelijk tegen te gaan, nu alle partijen daar baat bij hebben. [...]

JnB 2025, 907

MK Rechtbank Amsterdam, 29-08-2025, [ECLI:NL:RBAMS:2025:6393](#)

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam, het college.

Omgevingsplan 22.281

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a lid 1

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 4.107, 4.108

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. OPA. BOPA. ETFAL. Verlenen

omgevingsvergunningen voor het plaatsen van vier warmtepompen. Artikel 22.281 van het omgevingsplan kent in de zogenoemde transitiefase aan het college beleidsvrijheid toe. Nu het college i.c. geen belangenafweging heeft gemaakt, oordeelt de rechtbank dat het bestreden besluit in zoverre niet zorgvuldig is voorbereid en evenmin deugdelijk is gemotiveerd. De rechtsgevolgen blijven in stand. Artikel 4.107, tweede lid, van het Bbl en artikel 4.108, derde lid, van het Bbl stellen een maximale geluidsniveau van warmtepompen van 40 decibel (dB). Als er een afzonderlijke instelling is voor de avond- en nachtperiode mag er een correctie van -5 dB worden toegepast op het geluidsniveau in de dagperiode. Het geluidsniveau van ten hoogste 40 dB wordt bepaald volgens het meet- en rekenvoorschrift industrielawaai methode II. Het college heeft onder verwijzing naar het advies van de Omgevingsdienst voldoende deugdelijk gemotiveerd dat aannemelijk is dat de warmtepompen voldoen aan de eisen uit het Bbl.

JnB 2025, 908

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 26-08-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:7185](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe.

Omgevingswet 5.1 lid 1 aanhef en onder a

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. EVENREDIGHEID. BRIEF MINISTER. Lasten onder dwangsom vanwege de huisvesting van arbeidsmigranten en permanente bewoning van gebouwen op recreatiepark. Eisers wijzen op de brief van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 19 december 2024, waarin colleges van burgemeester en wethouders wordt gevraagd niet handhavend op te treden tegen permanente bewoning van recreatiewoningen en zo te handelen in lijn met de aangenomen motie, in afwachting van de instructieregel over dit onderwerp. De voorzieningenrechter oordeelt dat handhavend optreden ondanks de brief van de minister niet per definitie onevenredig is, en dat in dit voorliggende geval het college voldoende heeft gemotiveerd waarom hij handhavend optreedt. Het college heeft zich expliciet rekenschap gegeven van de brief. Hij heeft terecht meegewogen dat de instructieregel nog niet is vastgesteld en dat het nog allerm minst zeker is of, en zo ja: wanneer, daadwerkelijk een instructieregel in werking zal treden. Ook is het nog onzeker wat de precieze inhoud van de instructieregel zou worden. Daar heeft het college tegenovergesteld dat in de brief ook staat dat er ruimte moet blijven bestaan voor het toepassen van maatwerk, en dat hij belang hecht aan de beginselplicht tot handhaving. Handhaving is daarom ondanks de brief niet onevenredig.

JnB 2025, 909

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant 18-08-2025, [ECLI:NL:RBOBR:2025:5175](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eersel.

Omgevingswet

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. OMGEVINGSPLAN. OVERGANGSRECHT.

GELIJKHEIDSBEGINSEL. Lasten onder dwangsom vanwege meerdere overtredingen van het omgevingsplan. Op grond van (vaste) rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State rust in beginsel op degene die een beroep doet op het overgangsrecht de plicht om aannemelijk te maken dat dit van toepassing is. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is eiser daarin niet geslaagd. Eiser heeft niet aannemelijk gemaakt dat de activiteiten waarvoor aan hem een last onder dwangsom is opgelegd onder het vorige bestemmingsplan waren toegestaan. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt niet.

Overige jurisprudentie Omgevingswet:

- Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 29-08-2025, [ECLI:NL:RBOBR:2025:5437](#)
- Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 28-08-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:3535](#)
- Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 26-8-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:7174](#)
- Rechtbank Midden-Nederland, 15-08-2025, [ECLI:NL:RBMNE:2025:4491](#)
- Voorzieningenrechter Oost-Brabant, 15-08-2025, [ECLI:NL:RBOBR:2025:5403](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2025, 910

MK ABRs, 03-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4218](#)

college van burgemeester en wethouders van Hilvarenbeek, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV)

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. ZONNEPARK. TOETSINGSKADER ZONNELADDER.

Omgevingsvergunning voor zonnepark. Een eerdere vergunning is vernietigd bij uitspraak ABRs van 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1291](#). Afdeling komt i.c. tot de conclusie dat het college in het herstelbesluit afdoende heeft gemotiveerd dat en waarom het zonnepark wordt toegestaan op een plek die in de voorkeursvolgorde van de zonneladder op de laatste plaats komt.

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2025:4219](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2025, 911

Voorzieningenrechter ABRs, 04-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4246](#)

minister voor Natuur en Stikstof (thans: de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur).

Royal Schiphol Group N.V. (RSG).

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING SCHIPHOL. AFWIJZING

SCHORSINGSVERZOEK. Verzoek om voorlopige voorziening tegen de uitspraak Rechtbank Den Haag, 04-06-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:9782](#). De voorzieningenrechter heeft er begrip voor dat RSG is gebaat bij zoveel mogelijk rechtszekerheid over de wettelijke grondslag van de exploitatie van de luchthaven, maar zij stelt ook vast dat de door RSG geschetste gevolgen voor de exploitatie niet al zijn ontstaan door de uitspraak van de rechtbank. Deze gevolgen zouden zich eventueel pas kunnen voordoen wanneer de staatssecretaris, al dan niet naar aanleiding van een verzoek daartoe, een handhavingsbesluit zou nemen gericht op het terugbrengen van de exploitatie van de luchthaven tot de bestaande rechten zoals die door de rechtbank zijn bepaald. De belangen van RSG die geraakt worden door een besluit tot handhavend optreden waardoor de bedrijfsvoering zou moeten worden aangepast, kunnen naar voren worden gebracht in een procedure tegen zo'n besluit dat zou strekken tot handhavend optreden, al dan niet naar aanleiding van een verzoek om een voorlopige voorziening. Gelet hierop ziet de voorzieningenrechter in de vrees voor de door RSG geschetste gevolgen van de uitspraak van de rechtbank en de wens om (handhavings)procedures te voorkomen geen zodanig zwaar belang dat noopt tot het toewijzen van het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Schorsingsverzoek Schiphol afgewezen: gevreesde gevolgen doen zich nu niet voor") uitgebracht.

JnB 2025, 912

MK ABRs, 03-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4231](#)

college van gedeputeerde staten van Gelderland.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. REFERENTIESITUATIE. POSITIEVE WEIGERING. Verlenen natuurvergunning voor wijziging bestaande veehouderij. Verwijzing naar ABRs 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) (de 18 december-uitspraak). I.c. wordt geoordeeld dat aan een positieve weigering op grond van de Wnb geen referentiesituatie kan worden ontleend en de gevolgen van de aangevraagde en positief geweigerde activiteiten niet als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kunnen worden betrokken.

[...] Referentiesituatie

5. In de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) (hierna: de 18 december-uitspraak) heeft zij haar rechtspraak over intern salderen gewijzigd. In die uitspraak is aangegeven dat de Afdeling in lopende procedures de hoger beroepsgronden zal behandelen in het licht van deze gewijzigde rechtspraak. Uit de 18 december-uitspraak blijkt dat de vraag wat de referentiesituatie is bij het verlenen van een natuurvergunning op twee momenten van belang is. Dat is ten eerste in de voortoets, bij de beantwoording van de vraag of de aanvraag betrekking heeft op de voortzetting van één-en-hetzelfde project waarvoor eerder toestemming is verleend of betrekking heeft op een gewijzigd of nieuw project. Dat is ten tweede bij de beantwoording van de vraag of de gevolgen van activiteiten die eerder al zijn toegestaan, als mitigerende maatregel in een passende beoordeling mogen worden betrokken. De Afdeling vat het hoger beroep van [appellant], in het licht van de 18 december-uitspraak, zo op dat hij betoogt dat het besluit van 11 oktober 2010 als een positieve weigering van een aanvraag om een natuurvergunning bij de beantwoording van zowel de eerste als de tweede vraag als referentiesituatie mag worden betrokken.

6. De eerste vraag is besproken in overweging 17 en 17.5 van de 18 december-uitspraak. Daarin staat dat sprake is van een gewijzigd en daarmee een nieuw project wanneer een project niet langer wordt voortgezet als één-en-hetzelfde project ten opzichte van een natuurtoestemming of een milieutoestemming van voor de referentiedatum die nadien is gecontinueerd. Aan het besluit van 11 oktober 2010 ligt een aanvraag om een natuurtoestemming ten grondslag. De vraag is in deze zaak dus of in het besluit van 11 oktober 2010 een natuurtoestemming wordt gegeven.

6.1. Een toestemming op grond van de Wnb leidt ertoe dat de vergunde situatie rechtmatig mag worden uitgevoerd. Een natuurtoestemming stelt bindend het bestaan van bepaalde rechten vast.

Daarmee wijzigt een natuurtoestemming de rechtspositie van de vergunninghouder in die zin dat hij op grond van de Wnb rechtmatig een activiteit mag uitvoeren, waar hij dat eerst niet mocht.

Een positieve weigering is een besluit van het college dat een bepaalde aangevraagde activiteit naar de stand van het dan geldende recht -in dit geval de Natuurbeschermingswet 1998 - op dat moment niet vergunningplichtig is. Dit besluit wijzigt de rechtspositie van de aanvrager niet. De aanvrager mocht, ook voordat de positieve weigering werd gegeven, de activiteit uitvoeren. Daarvoor was geen natuurvergunning nodig. Dit betekent dat met een positieve weigering niet een toestemming wordt verleend voor een activiteit. Bij een niet-vergunningplichtige activiteit is op grond van de Wnb of het in 2010 geldende artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, ook niet vereist dat eerst een mededeling wordt gedaan voordat de activiteit mag worden uitgevoerd. De activiteiten mogen

rechtstreeks op grond van de Wnb, zonder voorafgaande toestemming, worden uitgevoerd. Het enkele feit dat een natuurvergunning is aangevraagd en de (positieve) weigering daarvan appellabel is, doet hier niet aan af. Zo'n weigering is namelijk niet appellabel omdat deze rechtsgevolgen heeft of omdat daarin toestemming wordt verleend voor de activiteiten op grond van de Wnb, maar omdat de afwijzing van een aanvraag om zo'n vergunning op grond van artikel 1:3, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht als een besluit wordt gekwalificeerd dat vatbaar is voor bezwaar en beroep.

Voor zover [appellant] betoogt dat, gelet op het feit dat de positieve weigering er volgens hem uitzag als een natuurvergunning, op grond van de rechtszekerheid er vanuit mocht gaan dat hij een referentiesituatie zou mogen ontleen aan die positieve weigering, volgt de Afdeling dit niet. Het enkele feit dat een besluit van het college volgens [appellant] eruit zou zien als een natuurvergunning, betekent niet dat, gelet op de rechtszekerheid, [appellant] er ook vanuit kon gaan dat deze weigering gelijk te stellen is met een natuurvergunning en dat hij aan de positieve weigering een referentiesituatie mocht ontleen ten opzichte waarvan moet worden gezien of nog sprake is van één-en-hetzelfde project.

6.2 Het bovenstaande betekent dat aan een positieve weigering en de onderliggende aanvraag om een natuurvergunning niet een referentiesituatie kan worden ontleend ten opzichte waarvan kan worden gezien of sprake is van voortzetting van één-en-hetzelfde project. Dit kan ook worden afgeleid uit wat is overwogen onder 24.6 van de 18 december-uitspraak. Daarin staat dat initiatiefnemers die een aanvraag om een natuurvergunning hebben gedaan voor of na 1 januari 2020 en waarop het bevoegd gezag na 1 januari 2020 maar voor 18 december 2024 heeft beslist dat geen natuurvergunning nodig is, alsnog vergunningplichtig zijn als de activiteit na 18 december 2024 nog in uitvoering is of nog wordt geëxploiteerd en significante gevolgen daarvan niet op grond van objectieve gegevens zijn uitgesloten.

Het college zal dus moeten bezien of ten opzichte van de natuurvergunning van 17 december 2007 nog sprake is van één-en-hetzelfde project.

7. Wat betreft de vraag van welke eerder toegestane activiteiten de gevolgen kunnen worden ingezet als mitigerende maatregel in een passende beoordeling, overweegt de Afdeling als volgt.

8. Voor activiteiten waarvoor een individuele toestemming is vereist, kan de referentiesituatie worden ontleend aan de natuurvergunning voor het toegestane project op de locatie waar de beoogde activiteit is voorzien. Bij het ontbreken van een natuurvergunning, wordt de referentiesituatie ontleend aan de milieutoestemming die gold op de referentiedatum (dat is het moment waarop artikel 6 van de Hrl van toepassing werd op het betrokken Natura 2000-gebied). Wanneer daarna een milieutoestemming is verleend voor een activiteit met minder gevolgen voor Natura 2000-gebieden dan de op de referentiedatum toegestane activiteit, dan wordt de referentiesituatie ontleend aan die latere toestemming. Een referentiesituatie kan niet worden ontleend aan een natuurtoestemming of milieutoestemming die is vervallen of geëxpireerd (zie overweging 18.1 van 18 december-uitspraak).

8.1. In dit geval is een aanvraag gedaan voor activiteiten waarvoor een individuele toestemming is vereist. Dat betekent dat een referentiesituatie alleen kan worden ontleend aan een natuurvergunning of bij het ontbreken daarvan een milieutoestemming. Zoals is geoordeeld onder 6.1, is een weigering van een aanvraag voor een natuurvergunning, geen natuurtoestemming. Hieraan kan dan ook geen referentiesituatie worden ontleend. Gelet hierop kunnen de gevolgen van de in 2010 aangevraagde activiteiten niet als mitigerende maatregel worden betrokken in een passende beoordeling.

8.2. Het vorenstaande betekent dat aan een positieve weigering op grond van de Wnb geen referentiesituatie kan worden ontleend en de gevolgen van de aangevraagde en positief geweigerde activiteiten niet als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kunnen worden betrokken. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2025, 913

MK CRvB, 14-08-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:1240](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW) 3, 6, hoofdstuk IV

Regeling aanwijzing directeurgrotaandeelhouder 2016 (Regeling) 1, 2

WW. Faillissement. DGA. Het Uvw heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat appellant geen werknemer was en niet was verzekerd voor de werknemersverzekeringen. De aanvraag om een faillissementsuitkering is daarom terecht afgewezen. Aangevallen uitspraak bevestigd.

4.5. Wat appellant in hoger beroep heeft aangevoerd is in essentie een herhaling van wat hij in beroep naar voren heeft gebracht. De rechtbank heeft de gronden afdoende besproken en met juistheid geoordeeld dat deze niet slagen. De overwegingen die aan het oordeel van de rechtbank ten grondslag liggen worden geheel onderschreven. Hieraan wordt het volgende toegevoegd.

4.6. [B.V. 2] is de bestuurder van [B.V.1] en enig aandeelhouder van deze B.V. Appellant is de natuurlijk persoon die de werkzaamheden als bestuurder feitelijk verricht. Op grond van artikel 1, aanhef en onderdeel a, ten tweede, van de Regeling is appellant daarom bestuurder van [B.V.1] in de zin van de Regeling. Verder staat vast dat appellant samen met zijn broer en zus meer dan twee derde van de aandelen van [B.V. 2] hield. Dit betekent dat appellant samen met deze bloed- en aanverwanten kon besluiten over zijn ontslag bij [B.V.1], zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, gelezen in samenhang met artikel 2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Regeling. Bovendien was op grond van de statuten de algemene vergadering van aandeelhouders, en niet het bestuur, bevoegd om te besluiten over het ontslag van bestuurders en directeurs, zodat het beroep van appellant op artikel 2:239, zesde lid, van het BW ook om die reden geen doel treft aangezien dit artikel ziet op bestuursbesluiten. Het Uvw heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat appellant geen werknemer was en niet was verzekerd voor de werknemersverzekeringen. De aanvraag om een faillissementsuitkering is daarom terecht afgewezen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2025, 914

MK CRvB, 27-08-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:1289](#)

college van burgemeester en wethouders van Hoorn.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

WMO 2015. PGB. UURTARIEF. I.c. gaat het om de vraag welk uurtarief het college dient toe te kennen voor de 400 minuten per week voor de ondersteuning en zorg voor [naam zoon].

De Raad stelt vast dat het college in voorliggende periodes voor de verzorging van [naam zoon] het hogere uurtarief heeft gehanteerd en dat het college dit in opvolgende periodes – bij wijze van jeugdhulp – eveneens heeft gedaan. Het college heeft ter zitting desgevraagd geen bevredigende verklaring kunnen geven waarom in de hier te beoordelen periode niet het hogere uurtarief is gehanteerd. Gelet hierop en in aanmerking genomen het tijdsverloop ziet de Raad aanleiding zelf in de zaak te voorzien. De Raad zal het besluit van 30 mei 2022 herroepen voor zover het het uurtarief betreft voor de 400 minuten voor de ondersteuning en zorg voor [naam zoon] en dit uurtarief vaststellen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Demonstratie

JnB 2025, 915

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Holland, 29-08-2025, [ECLI:NL:RBNHO:2025:10007](#)

Royal Schiphol Groep N.V.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) 10, 11

CIVIEL RECHT. KORT GEDING. TOEGANGSVERBODEN. SCHIPHOL. DEMONSTRATIERECHT.

Opleggen toegangsverbod door Schiphol aan 37 XR-demonstranten voor 5 of 10 jaar, omdat zij op 8 maart 2025 hebben gedemonstreerd in het beveiligde gebied van de luchthaven Schiphol, of dat hebben geprobeerd. De voorzieningenrechter heft de opgelegde toegangsverboden op, omdat zij een ontoelaatbare inperking vormen van het demonstratierecht. Een concreet veiligheidsrisico is door Schiphol niet aannemelijk gemaakt. De toegangsverboden maken demonstraties op de luchthaven onmogelijk door het ‘*chilling effect*’ daarvan en zij hebben ook grote gevolgen voor de betreffende demonstranten, die daardoor gedurende 5 of 10 jaar niet kunnen vliegen vanaf de luchthaven. Deze sanctie was voor de demonstranten bovendien niet voorzienbaar, omdat de regels onvoldoende duidelijk zijn en omdat zij in de afgelopen jaren meerdere keren hebben gedemonstreerd in het beschermde gebied van de luchthaven, zonder dat dit heeft geleid tot sancties.

Bij deze uitspraak is een [nieuwsbericht](#) (“Toegangsverboden XR op Schiphol in strijd met demonstratierecht”) uitgebracht.

Open overheid

JnB 2025, 916

ABRS, 03-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4210](#)

staatssecretaris van Financiën.

Wet open overheid (Woo) 8.8

Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) 67 lid 1

WOO. AWR. BIJZONDERE OPENBAARMAKINGSREGELING. I.c. wordt geoordeeld dat dat de rechtbank zonder kennisneming van de geheime stukken uit het fiscale dossier ervan mocht uitgaan dat op die documenten de geheimhoudingsplicht van artikel 67, eerste lid, van de Awr van toepassing was, en dat die documenten daarom van de Wob en de Woo waren uitgezonderd. Verwijzing naar ABRS 04-11-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2609](#) onder 6 en 6.1.

[...] 5. Zoals de Afdeling eerder heeft geoordeeld (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 4 november 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2609](#) onder 6 en 6.1), is artikel 67, eerste lid, van de Awr een bijzondere openbaarmakingsregeling met een uitputtend karakter die voorgaat op de Wob. Om vast te stellen of de documenten onder de geheimhoudingsplicht vallen, dient beoordeeld te worden of aangetroffen documenten betrekking hebben op wat uit of in verband met enige werkzaamheid bij de uitvoering van de belastingwet over de persoon of zaken van een ander blijkt of wordt medegedeeld.

5.1. Uit de hiervoor genoemde uitspraak van 4 november 2020 volgt dat de bestuursrechter bij documenten die specifiek zijn opgesteld of verkregen in verband met enige werkzaamheid bij de uitvoering van de belastingwet in een Wob-procedure niet per document hoeft te beoordelen of daar mogelijk nog gegevens in staan die niet onder de geheimhoudingsplicht vallen. Deze beoordeling is bij zulke documenten, zoals documenten die tot het fiscale dossier behoren van een specifieke rechtspersoon of natuurlijk persoon, vanwege de aard daarvan voorbehouden aan de burgerlijke rechter. Bij verzoeken als deze, waar het verzoek betrekking heeft op een met naam genoemde rechtspersoon, mag ervan worden uitgegaan dat de stukken in het fiscale dossier, dat zich onder de betreffende belastinginspecteur bevindt, zijn aan te merken als documenten waarvoor de geheimhoudingsplicht van artikel 67 van de Awr geldt. Voor de beoordeling door de bestuursrechter is dan niet vereist dat de documenten die tot het fiscale dossier van de rechtspersoon behoren - waarop het Wob-verzoek betrekking heeft - aan de bestuursrechter worden overgelegd. Dat is slechts anders wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat zich in het fiscale dossier ook andere stukken bevinden waarvoor de geheimhoudingsplicht niet geldt.

6. Anders dan [appellant] aanvoert, is niet gebleken dat de rechtbank kennis heeft genomen van de geheime stukken uit het fiscale dossier. De rechtbank heeft daarentegen geoordeeld dat mag worden aangenomen dat op die documenten de geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 67, eerste lid, van de Awr van toepassing is omdat zij zich bevinden in het fiscale dossier van een derde. Gelet op de hiervoor genoemde rechtspraak van de Afdeling is de rechtbank terecht tot dat oordeel gekomen. Dat betekent dat de rechtbank zonder kennisneming van de geheime stukken uit het fiscale dossier ervan mocht uitgaan dat op die documenten de geheimhoudingsplicht van artikel 67, eerste lid, van de Awr van toepassing was, en dat die documenten daarom van de Wob en de Woo waren uitgezonderd. De rechtbank heeft daarom terecht geoordeeld dat de staatssecretaris de verzoeken om openbaarmaking van die documenten terecht heeft afgewezen. [...]

JnB 2025, 917

Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag, 04-09-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:16439](#)

Staat der Nederlanden.

Wet open overheid (Woo) 5.1 lid 7

WOO. VERZOEK. CIVIEL RECHT. KORT GEDING. EMISSIEGEGEVENS. De voorzieningenrechter veroordeelt de minister om, op straffe van verbeurte van een dwangsom, ter uitvoering van het openbaarmakingsbesluit Gelderland over te gaan tot de feitelijke verstrekking van de gevraagde gegevens.

Bij deze uitspraak is een nieuwsbericht ("[Minister moet gevraagde agrarische gegevens openbaar maken aan Omroep Gelderland](#)") uitgebracht.

JnB 2025, 918

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 29-08-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:7344](#)

minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Wet open overheid 5.1, lid 2, aanhef en onder e, aanhef en onder h

WOO. VOVO. BEOORDELINGSKADER. WEIGERINGSGRONDEN. MOTIE VAN DER PLAS.

Openbaarmaking van alle publieke informatie die betrekking heeft op door de NVWA uitgevoerde inspecties, controles en bezoeken bij konijnenhouderijen over de periode van 24 maart 2022 tot 17 juli 2024. Het verzoek om een voorlopige voorziening wordt afgewezen. De voorzieningenrechter oordeelt dat het beroep van verzoekster op artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo geen kans van slagen heeft. Het niet lakken van de bedrijfsnaam van verzoekster is in lijn met vaste rechtspraak. Verwijzing naar ABRS 12-07-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2679](#). Ook het beroep van verzoekster op artikel 5.1, tweede lid, onder h van de Woo heeft geen kans van slagen. Verzoekster heeft geen concrete, actuele dreiging richting haar bedrijf aannemelijk gemaakt.

De aangenomen motie van kamerlid Van der Plas betekent niet dat de minister een andere koers rond het schorsen van openbaarmakingsbeslissingen móét inslaan. Dat is haar eigen politieke afweging. Het niet uitvoeren van die motie is op geen enkele wijze onrechtmatig. Omdat de minister nog geen gevolg geeft aan die motie kan die motie geen rol spelen bij de beoordeling van dit verzoek om een voorlopige voorziening.

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2025, 919

MK CRvB, 28-08-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:1274](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Richtlijn 2004/38/EG 7 lid 3

Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie 45

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 2.2

WSF 2000. MIGREREND WERKNEMER. Niet in geschil is dat appellante per augustus 2020 vrijwillig werkloos is geworden. Er bestaat evident geen verband tussen de aard van de door appellante tot eind juli 2020 verrichte werkzaamheden in de horeca en de nadien gevolgde opleiding Kunstgeschiedenis. Appellante voldoet daarmee niet aan de voorwaarden van artikel 7, derde lid, aanhef en onder d, van Richtlijn 2004/38. De minister heeft aan appellante voor de maanden september 2020 en, gelet op de peildatum, oktober 2020 terecht geen studiefinanciering toegekend.

Het (behoud van) migrerend werknemerschap

4.4. Niet (langer) in geschil is dat appellante in de periode van 11 februari 2020 tot en met juli 2020 en van 2 oktober 2020 tot en met januari 2021 reële en daadwerkelijke arbeid heeft verricht en dat zij op grond van deze werkzaamheden in die perioden de status van migrerend werknemer bezat. De vraag is of appellante deze status in de tussenliggende periode heeft behouden. Appellante heeft verklaard, en ter zitting desgevraagd bevestigd, dat zij eind juli 2020 vrijwillig werkloos geworden is.

4.5. De minister heeft desgevraagd op de zitting verklaard dat hij (nog) geen vast beleid heeft ontwikkeld voor beoordeling van situaties waarin een EU-student (tijdelijk) werkloos is. De minister gaat voor situaties die geregeld zijn in Richtlijn 2004/38 uit van de voor die situaties gestelde kaders. Voor situaties van werkloosheid wordt per zaak een individuele afweging gemaakt aan de hand van een aantal uitgangspunten. Eén van die uitgangspunten is dat het migrerend werknemerschap niet behouden wordt als er aanwijzingen zijn dat de EU-student vrijwillig is gestopt met werken (behoudens in geval de situatie valt onder artikel 7, derde lid, aanhef en onder d, van Richtlijn 2004/38), en er geen omstandigheden zijn die maken dat (tijdelijk) niet kan worden gewerkt.

4.6. Het door de minister gehanteerde uitgangspunt bij een situatie van vrijwillige werkloosheid stuit bij toetsing aan het Unierecht niet op bezwaren. De rechtspraak van het Hof biedt geen aanknopingspunten dat de Unieburger die vrijwillig werkloos wordt de status van werknemer behoudt, met uitzondering van de situatie waar iemand zijn of haar werk opgeeft om aan een beroepsopleiding te beginnen die verband houdt met de eerdere werkzaamheden.[...] Deze uitzondering is neergelegd in artikel 7, derde lid, aanhef en onder d van Richtlijn 2004/38. De Raad leidt uit artikel 7, derde lid, van Richtlijn 2004/38 en de rechtspraak van het Hof af dat, behoudens die uitzonderingssituatie, de Unieburger die daadwerkelijk werk zoekt na vrijwillig werkloos te zijn geworden, niet meer rechten heeft dan een werkzoekende Unieburger. [...]

De beoordeling van het geval

4.7. Niet in geschil is dat appellante per augustus 2020 vrijwillig werkloos is geworden. Er bestaat evident geen verband tussen de aard van de door appellante tot eind juli 2020 verrichte werkzaamheden in de horeca en de nadien gevolgde opleiding Kunstgeschiedenis. Appellante voldoet daarmee niet aan de voorwaarden van artikel 7, derde lid, aanhef en onder d, van Richtlijn 2004/38. Verder is niet gebleken van omstandigheden waardoor appellante vanaf augustus 2020 (tijdelijk) niet zou hebben kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Niet aannemelijk is dat appellante

het zoeken naar nieuw werk dat aansluit bij haar beoogde carrière niet kon combineren met een voortzetting van haar werkzaamheden in de horeca. [...]

5. Omdat appellante niet kan worden aangemerkt als migrerend werknemer in de periode van augustus 2020 tot 2 oktober 2020, heeft de minister aan appellante voor de maanden september 2020 en, gelet op de peildatum, oktober 2020 terecht geen studiefinanciering toegekend. De aangevallen uitspraak, voor zover aangevochten, zal worden bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2025, 920

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 03-09-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:16381](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000

ASIEL. Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Derdelander Oekraïne. De rechtbank is van oordeel dat de minister zich in het bestreden besluit terecht op het standpunt heeft gesteld dat eiser niet (meer) in aanmerking komt voor de voorzieningen waarop eiser recht zou hebben als hij onder de bescherming van RTB zou vallen. Hoewel de minister ten onrechte meent dat de uitschrijving van eiser uit de BRP van de gemeente Pekela valt aan te merken als beëindiging van eisers beroep op de tijdelijke bescherming van de RTB - de inschrijving in de BRP is nodig om aanspraak te kunnen maken op de voorzieningen, maar is geen voorwaarde om in aanmerking te komen voor tijdelijke bescherming op grond van de RTB - betekent dat niet dat eiser, toen hij zich opnieuw meldde door inschrijving in de BRP op 11 juni 2024, weer beroep kon doen op tijdelijke bescherming en/of aanspraak kon maken op de voorzieningen. De tijdelijke bescherming van de facultatieve groep is immers op 4 maart 2024 geëindigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Regulier

JnB 2025, 921

MK ABRS, 02-09-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4178](#)

minister van Asiel en Migratie.

EU Handvest 4, 19 lid 2, 47

Richtlijn 2008/115/EG 5

REGULIER. Beantwoording hoofdvraag door de Afdeling, hoe in deze zaak aan het beginsel van non-refoulement moet worden voldaan in het licht van het arrest Ararat. Het antwoord op deze vraag is ook van betekenis voor andere reguliere appellantenzaken waarin een appellant eerder een asielprocedure heeft doorlopen. Appellanten stellen dat zij vrezen om terug te keren naar Armenië. Volgens hen lopen zij daar vanwege de verwestering van de dochters een reëel risico op foltering, onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen

in de zin van artikel 4 van het EU Handvest. De Afdeling legt aan de hand van het arrest Ararat uit wat de rol is van de minister, de rechtbank en haar eigen rol om in overeenstemming met het arrest Ararat het beginsel van non-refoulement te waarborgen.

De rol van de minister

13.2. Het Hof heeft in punt 38 van het arrest Ararat overwogen dat in een situatie zoals die van appellanten, artikel 5 van de Terugkeerrichtlijn, gelezen in het licht van artikel 4 en artikel 19, tweede lid, van het EU Handvest, de nationale autoriteit verplicht om vóór de uitvoering van het terugkeerbesluit een geactualiseerde refoulementbeoordeling te maken. Een dergelijke beoordeling moet onderscheiden en autonoom zijn ten opzichte van de refoulementbeoordeling die de nationale autoriteit ten tijde van de vaststelling van het terugkeerbesluit heeft verricht. Ook moet de geactualiseerde refoulementbeoordeling de nationale autoriteit in staat stellen om zich ervan te vergewissen dat er geen zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de betrokken derdelander bij terugkeer naar zijn land van herkomst een reëel risico loopt op de doodstraf, folteringen of onmenselijke of vernederende behandelingen. Hierbij moet de nationale autoriteit rekening houden met elke wijziging van de omstandigheden en met alle nieuwe elementen die de betrokken derdelander aanvoert.

13.3. De Afdeling leidt hieruit af dat de minister een onderzoeksplicht heeft. De minister moet op basis van wat een derdelander aanvoert en op basis van gegevens uit het dossier en informatie over het land van herkomst een geactualiseerde refoulementbeoordeling maken. Dat betekent dat zij er zich van moet vergewissen dat de betrokken derdelander bij terugkeer naar zijn land van herkomst geen reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU Handvest.

13.4. In dit geval heeft de rechtbank terecht overwogen dat de onder 11 weergegeven geactualiseerde refoulementbeoordeling van de minister deugdelijk is. De minister heeft zich namelijk op basis van algemene landeninformatie over Armenië en de positie van vrouwen daar op het standpunt mogen stellen dat er geen zwaarwegende en op feiten berustende gronden zijn dat de dochters door hun verwestering een reëel risico lopen op folteringen of onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. Uit de door appellanten overgelegde stukken volgt evenmin dat de dochters door hun verwestering bij terugkeer naar Armenië een reëel risico lopen op een dergelijke behandeling. Verder heeft de minister zich terecht op het standpunt gesteld dat uit wat uit het dossier naar voren komt, evenmin volgt dat er zwaarwegende en op feiten berustende gronden zijn dat de dochters bij terugkeer een risico lopen op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU Handvest.

De rol van de rechtbank

13.5. Het Hof heeft in punt 49 en punt 50 van het arrest Ararat overwogen dat de bevoegde nationale rechterlijke instanties erop toe moeten zien, in voorkomend geval ambtshalve, dat de beslisautoriteiten het beginsel van non-refoulement in acht nemen, wanneer de nationale rechterlijke instanties door gegevens uit het dossier, die hun ter kennis zijn gebracht, vermoeden dat de beslisautoriteiten afbreuk doen aan dat beginsel. De door artikel 47 van het EU Handvest gewaarborgde en in artikel 13, eerste en tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn geconcretiseerde rechterlijke bescherming zou niet doeltreffend en niet volledig zijn indien de rechter niet verplicht zou zijn om ambtshalve vast te stellen dat het beginsel van non-refoulement is geschonden wanneer de hem ter kennis gebrachte gegevens van het dossier, zoals aangevuld of verhelderd tijdens de voor hem gevoerde procedure op tegenspraak, lijken aan te tonen dat het terugkeerbesluit berust op een achterhaalde beoordeling van de door dit beginsel verboden risico's op behandelingen die de

betrokken derdelander loopt, indien hij naar het betrokken derde land zou terugkeren, en om daaraan alle consequenties te verbinden voor de uitvoering van het besluit.

13.6. De Afdeling leidt hieruit af dat de rechtbank op basis van concrete aanwijzingen uit de haar ter kennis gebrachte gegevens van het dossier ambtshalve nagaat of een mogelijke schending van het beginsel van non-refoulement aan de orde is die noopt tot een geactualiseerde refoulementbeoordeling. Uit de woorden ‘de hem ter kennis gebrachte gegevens van het dossier, zoals aangevuld of verhelderd tijdens de voor hem gevoerde procedure op tegenspraak’ leidt de Afdeling af dat dit naar nationaal recht een kwestie is van aanvulling van de rechtsgronden op basis van de gegevens van het dossier die de rechtbank ter kennis zijn gebracht (zie artikel 8:69, tweede lid, van de Awb).

13.7. Uit het voorliggende dossier en wat de betrokken partijen hebben aangevoerd, hoeft niet te volgen dat een schending van het beginsel van non-refoulement zonder meer aannemelijk is. Waar het om gaat, is dat deze gegevens concrete aanwijzingen vormen voor het oordeel dat de minister door uitvoering te geven aan het terugkeerbesluit het beginsel van non-refoulement schendt.

13.8. Als de minister een refoulementbeoordeling heeft gemaakt, toetst de rechtbank deze indringend. In dat geval hoeft de rechtbank niet afzonderlijk een eigen geactualiseerde refoulementbeoordeling te maken.

13.9. Verder leidt de Afdeling niet uit het arrest Ararat af dat de rechtbank in een uitspraak kenbaar moet maken dat zij een refoulementbeoordeling heeft verricht of de refoulementbeoordeling van de minister getoetst heeft, als zij tot de conclusie komt dat het beginsel van non-refoulement is gewaarborgd. Uit punt 52 van het arrest Ararat volgt namelijk alleen dat de bestuursrechter ambtshalve een eventuele schending van het beginsel van non-refoulement moet vaststellen. De rechtbank zal dit wel kenbaar moeten maken als gronden zijn aangevoerd over de refoulementbeoordeling.

13.10. Gelet op het voorliggende dossier en wat partijen hebben aangevoerd, heeft de rechtbank terecht overwogen dat deze gegevens geen concrete aanwijzingen vormen voor het oordeel dat de minister door uitvoering te geven aan het terugkeerbesluit het beginsel van non-refoulement schendt. Zij heeft de refoulementbeoordeling die de minister heeft gemaakt, terecht indringend getoetst. Zij heeft terecht overwogen dat uit de door de appellanten overgelegde stukken niet volgt dat de dochters bij terugkeer naar Armenië een reëel risico lopen op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU Handvest. Dat er in Armenië sprake is van ongelijkheid tussen vrouwen en mannen, huiselijk geweld, dwang tot abortus en het onder druk zetten om te trouwen, is niet voldoende voor het oordeel dat terugkeer van de dochters naar Armenië in strijd is met die bepaling. Ook de seksuele oriëntatie van een van de dochters in combinatie met de omstandigheid dat er in Armenië een taboe bestaat rondom seks en de lhbtq+-gemeenschap, maakt niet dat terugkeer van de dochters naar Armenië in strijd is met het beginsel van non-refoulement. Aangezien de rechtbank de refoulementbeoordeling van de minister indringend heeft getoetst, hoefde zij niet afzonderlijk een eigen refoulementbeoordeling te maken.

13.11. De grief slaagt niet.

13.12. Wat appellanten verder in hun derde grief aanvoeren over de geactualiseerde refoulementbeoordeling, leidt niet tot vernietiging van de uitspraken van de rechtbank. Dit oordeel hoeft niet verder te worden gemotiveerd. De reden daarvoor is dat het hogerberoepsschrift in zoverre geen vragen bevat die in het belang van de rechtseenheid, de rechtsontwikkeling of de rechtsbescherming in algemene zin beantwoord moeten worden (artikel 91, tweede lid, van de Vw 2000).

De rol van de Afdeling

13.13. De Afdeling zal nu ingaan op haar eigen rol bij het toepassen van het arrest Ararat. Dit doet zij om duidelijkheid te scheppen over de wijze van afdoening van reguliere appellantenzaken waarin het arrest Ararat een rol kan spelen.

De Afdeling toetst aan de hand van de grieven of de rechtbank het arrest Ararat op de juiste wijze heeft toegepast. Het grievenstelsel blijft daarmee het uitgangspunt voor de toetsing in hoger beroep (artikel 85 van de Vw 2000). Dit neemt niet weg dat een appellant in hoger beroep het belang van eerder overgelegde stukken kan benadrukken of nieuwe stukken kan overleggen die concrete aanwijzingen vormen voor het oordeel dat de minister door uitvoering te geven aan het terugkeerbesluit het beginsel van non-refoulement schendt (zie de onder 13.5 weergegeven punten 49 en 50 van het arrest Ararat).

13.14. Verder hoeft de Afdeling net als de rechtbank niet kenbaar te maken dat zij een refoulementbeoordeling heeft verricht, dan wel het oordeel van de rechtbank over het risico op refoulement heeft getoetst, als de Afdeling tot de conclusie komt dat het beginsel van non-refoulement is gewaarborgd. Indien de Afdeling partijen heeft gevraagd om in het licht van het arrest Ararat een standpunt in te nemen over het risico op refoulement, maakt de Afdeling haar oordeel hierover wel in de uitspraak kenbaar.

De overwegingen van de rechtbank over het verzoek om schadevergoeding

14. Tot slot heeft de rechtbank geoordeeld dat de redelijke termijn voor de behandeling van de zaak niet is overschreden. Zij heeft overwogen dat de redelijke termijn voor de bezwaar- en beroepsfase gezamenlijk vier jaar is. Onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 29 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1168](#), onder 15.1, heeft de rechtbank overwogen dat zij de tijd die gemoeid is geweest met het afwachten van een prejudiciële beslissing van het Hof buiten beschouwing laat bij de beoordeling of de redelijke termijn is overschreden. Die termijn vangt in deze zaak aan op de dag na verzending van de verwijzingsuitspraak door de nationale rechter en eindigt op de dag van openbaarmaking van de prejudiciële beslissing door het Hof. De bezwaar- en beroepsfase hebben vanaf de ontvangst van het pro-formabezwaarschrift op 9 oktober 2019 tot en met de verwijzingsuitspraak op 13 maart 2023 en vanaf het arrest Ararat van 17 oktober 2024 tot en met de einduitspraak op 18 december 2024 gezamenlijk drie jaar, zeven maanden en zeven dagen geduurd. De redelijke termijn is dus niet overschreden, aldus de rechtbank.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2025, 922

HvJEU (Tweede kamer), 04-09-2025, [ECLI:EU:C:2025:647](#)

Adrar.

Richtlijn 2008/115/EG 5, 15

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 6, 19 lid 2, 47

TERUGKEERRICHTLIJN. De nationale rechter die de rechtmatigheid moet toetsen van de inbewaringstelling van een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land met het oog op diens verwijdering ter uitvoering van een definitief terugkeerbesluit, is verplicht om – zo nodig ambtshalve – na te gaan of het beginsel van non-refoulement en of het belang van het kind en het familie- en gezinsleven zich verzetten tegen die verwijdering.

Het Hof (Tweede kamer) verklaart voor recht:

- 1) De artikelen 5 en 15 van richtlijn 2008/115/EG [Terugkeerrichtlijn], gelezen in samenhang met artikel 6, artikel 19, lid 2, en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moeten aldus worden uitgelegd dat een nationale rechter die de rechtmatigheid moet toetsen van de inbewaringstelling van een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land met het oog op diens verwijdering ter uitvoering van een definitief terugkeerbesluit, verplicht is om – zo nodig ambtshalve – na te gaan of het beginsel van non-refoulement zich verzet tegen die verwijdering.
- 2) De artikelen 5 en 15 van richtlijn 2008/115, gelezen in samenhang met de artikelen 6 en 7, artikel 24, lid 2, en artikel 47 van het Handvest, moeten aldus worden uitgelegd dat een nationale rechter die de rechtmatigheid moet toetsen van de inbewaringstelling van een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land met het oog op diens verwijdering ter uitvoering van een definitief terugkeerbesluit, verplicht is om – zo nodig ambtshalve – na te gaan of het belang van het kind en het familie- en gezinsleven, bedoeld in respectievelijk artikel 5, onder a) en b), van deze richtlijn, zich verzetten tegen die verwijdering.

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB 2025, 923

VZR Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 03-09-2025,

[ECLI:NL:RBDHA:2025:16397](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000

TERUGKEERBESLUIT. Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Derdelander Oekraïne. Stop bevroeringsmaatregel op 4 september 2025. Afwijzing verzoek voorlopige voorziening.

Naar aanleiding van het arrest Kaduna en Abkez van het Hof van Justitie en de uitspraak van de Afdeling van 23 april 2025 heeft de minister op 24 juli 2025 aan verzoeker een terugkeerbesluit opgelegd. Anders dan bij sommige andere derdelanders uit Oekraïne is ten aanzien van verzoeker niet eerder een voorlopige voorziening getroffen op grond waarvan hij de uitspraak op zijn beroep in Nederland mag afwachten. Omdat verzoeker nog onder de bevroeringsmaatregel valt die op 4 september 2025 stopt, betekent het terugkeerbesluit dat verzoeker vanaf 4 september 2025 vier weken de tijd heeft om te vertrekken uit de opvang en Nederland en dat verzoeker vanaf 4

september 2025 niet meer mag werken. Gelet hierop heeft verzoeker spoedeisend belang bij de gevraagde voorziening.

De voorzieningenrechter wijst het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen af omdat het beroep naar voorlopig oordeel geen redelijke kans van slagen heeft. Aan dat oordeel legt de voorzieningenrechter allereerst ten grondslag dat de facultatieve tijdelijke bescherming voor derdelanders uit Oekraïne is geëindigd op 4 maart 2024 en dat de Nederlandse autoriteiten aan deze groep geen toezeggingen heeft gedaan dat hun tijdelijke bescherming niet eerder zou eindigen dan de verplichte tijdelijke bescherming. Ten tweede volgt de voorzieningenrechter verzoeker niet in zijn betoog dat het terugkeerbesluit te vroeg zou zijn genomen. Verder staan naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter ook het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel niet aan de beëindiging van de tijdelijke bescherming in de weg. Voor zover verzoeker stelt dat het recht op eerbiediging van zijn privéleven in de weg staat aan de oplegging of de tenuitvoerlegging van het terugkeerbesluit, volgt de voorzieningenrechter dat evenmin, al omdat verzoeker deze stelling op geen enkele wijze heeft geconcretiseerd of onderbouwd. Tot slot bestaat er volgens de voorzieningenrechter ook geen reden om geen terugkeerbesluit op te leggen vanwege de SIS-signalering die volgt na de oplegging van een terugkeerbesluit. Gezien al het voorgaande bestaat er geen reden voor het treffen van een voorlopige voorziening.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2025, 924

MK ABRS, 25-08-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:4059](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 59a lid 1

VREEMDELINGENBEWARING. DUBLINBEWARING. Door een inhoudelijk oordeel te geven over de twee besluiten tot verlenging van de overdrachtstermijn is de rechtbank er aan voorbijgegaan dat die besluiten in rechte onaantastbaar zijn geworden nadat de termijnen om beroep in te stellen tegen die besluiten zijn verstreken. Inbewaringstelling op grond van artikel 59a, eerste lid, van de Vw 2000 terecht.

3. De rechtbank heeft geoordeeld dat betrokkene niet meer onder de werking van de Dublinverordening valt, omdat de eerste verlenging van de overdrachtstermijn op 3 augustus 2022 onrechtmatig was. De einddatum van de strafrechtelijke detentie was op dat moment al bekend en de minister had na het einde van die detentie nog ruim vijf weken om betrokkene over te dragen aan Spanje. Omdat een nadere toelichting op de verlenging van de overdrachtstermijn ontbreekt, acht de rechtbank de verlenging onrechtmatig. De tweede verlenging op 17 maart 2023 kon niet meer plaatsvinden, omdat de eerste verlenging onrechtmatig was, aldus de rechtbank. [...]

5.1. De rechtbank heeft een inhoudelijk oordeel gegeven over de twee besluiten tot verlenging van de overdrachtstermijn. Zij is er daarmee aan voorbijgegaan dat de verlengingen van de overdrachtstermijn in rechte onaantastbaar zijn geworden nadat de termijnen om beroep in te stellen tegen die besluiten zijn verstreken. De rechtbank had dan ook van de rechtmatigheid van die besluiten moeten uitgaan.

5.2. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, kan slechts in uitzonderlijke gevallen reden bestaan om van dit uitgangspunt af te wijken. Dat doet zich voor als door toedoen van het bestuursorgaan

niet aan betrokkene kan worden toegerekend dat hij de procedure bij de bestuursrechter niet is begonnen of voortijdig heeft afgebroken. Dit doet zich ook voor als het bestuursorgaan de onrechtmatigheid van het besluit uitdrukkelijk en tijdig heeft erkend. Tijdig wil in dit geval zeggen: voordat het besluit in rechte onaantastbaar is geworden. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar haar uitspraak van 5 januari 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BO9792](#). De situatie dat door toedoen van de minister aan betrokkene niet kan worden toegerekend dat hij geen beroep heeft ingesteld tegen een van de besluiten tot verlenging van de overdrachtstermijn, doet zich niet voor. Een erkenning van de onrechtmatigheid door de minister is er in dit geval ook niet.

5.3. De Afdeling moet dus uitgaan van de rechtmatigheid van de besluiten tot verlenging van de overdrachtstermijn, zodat ten tijde van de inbewaringstelling een Dublinoverdracht nog mogelijk was. De minister heeft betrokkene terecht op grond van artikel 59a, eerste lid, van de Vw 2000 in bewaring gesteld.

[Naar inhoudsopgave](#)